

ACC. N:R M. 15632:1-3.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *P. A. Svensson, Tjörnarps*
Härad: *T. Åsbo* Berättare: " " " "
Socken: *Höja* Berättarens yrke: *f.d. kantar o. folkskollärare*
Uppteckningsår: *1961* Född år *1871* i *Höja*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Ägg och ägglekare. s. 1-3.

Lm F 24

20/9-61

- 1) Äggrullning var ganska vanlig bland barn. På påsklördagen kokade mor en hel mängd ägg till Påsk, och då fick varje barn i familjen ett visst antal, vanligen sex till tio. Med dem fingo de hushålla efter eget behag. Vanligtvis räckte de synnerligen väl till; ja, i allmänhet hade man något eller några kvar efter Annandag Påsk. Varje barn hade sina ägg förvarade i någon tom cigarr- eller papplåda. Det dröjde i allmänhet inte länge, sedan äggen utdelats, förrän rullningen var i gång. Lika många ägg utlades, som de spelande voro. Äggen lades i en rak linje, och de spelande stodo 4 à 5 meter från dem. En gummiboll rullades. Så länge man träffade rätt, fick man fortsätta, men då bollen ej träffade det ägg, på vilket man siktade, fick en annan taga vid. De ägg, man "erövrade", lämnades tillbaka till rätte ägaren, och sedan fortsatte man omigen.
- 2) Dessa lekar ägde endast rum vid Påsk.
- 3) Endast barn deltog i dessa lekar, ~~som endast ägde rum vid Påsk.~~ De ägde rum inomhus.
- 4) Äggen voro i allmänhet "lagom" kokta: hade kokat 4 à 4½ minuter.
- 5) Voro inte ägge färgade, så var det knappt "riktig" Påsk för barnen. Man färgade dem ofta med färböck. Denna lade man i vattnet, som fick koka en stund. Sedan fingo äggen kokas i detta vatten och fingo då en vacker mörkröd färg. Men fint skulle

det vara.

Man lade ofta lökskal runt om äggen och band sedan ~~De~~ glappar om dem. Då man sedan kokade dem i vatten med färnbock, blev äggskalet vackert gult - och rödblommigt. Icke sällan hade man endast endast lökskal i vattnet. Då äggen kokades däri, blevo de gula. På somliga ställen hade man mörkblå ägg, och på andra ställen kommo andra färger till användning. Vad de färgade äggen med, vet jag inte. Men jag har ett ljuvligt minne från en Påsk, då jag var 6 år. Jag hade fått 6 ägg, som min älskade mor hade kokt. Mina syskon fingo vardera lika många, och de hade ställt om att äggen voro vackert blommiga. På Påskdagen fick jag till uppgift att uträtta något ärende på 3 olika ställen, och på vardera stället fick jag ett ägg, som jag skulle ha med hem, och de hade olika färger. Oförglömliga kära minne! Och hur rik var man inte, då man hade så många ägg!

- 6) Någon vinning av äggrollningen hade man aldrig, endast nöje.
- 8) För 60 a 80 år sedan brukade många manliga ungdomar på Valborgsmässoafton gå omkring och sjunga maj. Den gamla majvisan, som ursprungligen skall sjungas i moll, sjöngs i dur, och det lät stundom ganska egendomligt, då de sjöngo: "Go aftan, I, som hemma är, Maj är vällekommen! Förlåt, att vi besvära Er, Sommaren är så ljuvlig för ungdomen! En vers börjar så : Låt hönan giva ägg på fat, maj är välkommen " o.s.v. Och ägg fingo

sångarna i stor mängd. En del såldes, och för pengarna köpte man spritvaror. Dessa jämte den stora återstoden av ägg kommo till användning vid majsjungaregillet, då det snarast möjligt anordnades. Inte alla äggen voro kokta till gillet, rätt många voro rå. Och med dem betedde man sig ibland föga vackert. "När sprit går in, går vettet ut." Jag hörde en gång från min tidiga ungdom berättas, att några "tosingar" på ett maj sjungaregille roade sig med att kasta råa ägg. Den gamle spemannen filade på en gammal vals, då ett sådant ägg träffade honom på näsan, och innehållet av ägget flöt ned i "fejlan". Oerhört skratt! Men sådant hörde inte till vanligheten.

10) Äggtoddy passade att dricka vid alla tillfällen och högtider, ty det var och är mycket gott.

13) I allmänhet knackade man sönder äggskalet och plockade bort småbitarna av detsamma, så att man kunde komma åt innehållet.

Men somliga höggo av äggets ena ände. Men det gällde att hugga så, att man inte efteråt behövde ha "tudor" om fingrarna. (Daniel Rydsjö)